

Huw Lewis AC / AM
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ann Jones AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

13 Tachwedd 2013

Annwyl Ann,

Y PWYLLGOR PLANT A PHOBL IFANC – CAM 1 CRAFFU AR Y BIL ADDYSG (CYMRU)

Ar ôl ymddangos ger bron y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc ar 24 Hydref 2013, cytunais i roi manylion pellach i'r Aelodau am drosglwyddo disgyblion AAA rhwng awdurdodau lleol, yr ymgynghoriad a'r ymatebion a dderbyniwyd yn ymwneud ag Ysgolion Annibynnol (s347) a'r gwahaniaeth penodol rhwng s160 ac s347.

Rwyf hefyd wedi rhoi manylion am yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer Dyddiadau Tymor Ysgol, er mwyn egluro pwynt a godwyd gan Rebecca Evans AC.

Yr ymgynghoriad yn ymwneud ag Ysgolion Annibynnol (s347)

Fis Medi 2012, cyhoeddodd yr Adran ar gyfer Addysg a Sgiliau ymgynghoriad ar '*Diwygio trefn gofrestru a chymeradwyo Ysgolion Annibynnol mewn perthynas ag anghenion addysgol arbennig*'. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad dros gyfnod o chwech wythnos a daeth i ben ar y 1af Tachwedd 2012. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru grynodedb o ymatebion yr ymgynghoriad fis Mehefin 2013. Gellir gweld dogfen yr ymgynghoriad a'r ymateb yn:

<http://wales.gov.uk/consultations/education/senregistration/?status=closed&lang=en>

Ysgrifennwyd at bob ysgol annibynnol ac at Gyngor Ysgolion Annibynnol Cymru fel rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan eu gwahodd i gyflwyno sylwadau ar y cynnig i ddiddymu adran 347 (yn wyneb y darpariaethau presennol o dan adran 160 o Ddeddf Addysg 2002 ("adran 160")) ac ar fesurau arfaethedig i'w rhoi yn eu lle er mwyn cefnogi'r newid deddfwriaethol hwn.

Derbyniodd Llywodraeth Cymru dri ymateb gan ysgolion annibynnol i'r ail ymgynghoriad hwn. Cytunai dwy ysgol annibynnol â'r cynigion, ac roedd un yn anghytuno. Cyflwynodd yr un ysgol annibynnol a oedd yn anghytuno â'r cynnig sylwadau ategol a oedd yn tynnu sylw

at y ffaith eu bod yn anghytuno ar y sail na fyddai diddymu adran 347 yn gadael unrhyw ofyniad i Ysgolion Annibynnol gael eu monitro'n flynyddol gan Estyn. Dyma gamddealltwriaeth o'r cynnig deddfwriaethol, gan fod ysgolion annibynnol sy'n derbyn disgyblion â datganiad AAA yn cael eu monitro'n flynyddol yn erbyn safonau ysgolion annibynnol o dan adran 157 o Ddeddf Addysg 2002.

Yn gyffredinol, roedd mwyafrif y rhai a ymatebodd i'r chwe chwestiwn a ofynnwyd yn yr ymgynghoriad yn cytuno â'r cynigion.

Eglurhad o'r hyn sy'n ofynnol o dan broses adran 160 o gymharu â chais adran 347

Mae'n rhaid i bob ysgol annibynnol fod yn gofrestrdig. Mae ysgolion yn ymgeisio am gael eu cofrestru o dan adran 160 o Ddeddf Addysg 2002 ("adran 160"). Asesir cais ysgol am gael ei chofrestru gan Estyn yn erbyn y Safonau Ysgolion Annibynnol ("SYA"), ac mae'r rhain yn safonau sydd wedi'u datgan yn y rheoliadau¹.

Fel rhan o'r broses gofrestru, gall ysgol gael ei chofrestru i dderbyn disgyblion gydag AAA pa un ai oes ganddynt ddatganiad ai peidio. Gall unrhyw ysgol sy'n dymuno derbyn disgybl sydd ag AAA ac sydd heb gael ei chofrestru ar gyfer hynny gyflwyno cais o'r fath o dan adran 162 o Ddeddf Addysg 2002 ("adran 162"). Yr enw am hyn yw cais am newid sylfaenol i'r cofrestriad.

Mae'n rhaid i ysgolion annibynnol sy'n dymuno derbyn disgyblion â datganiadau AAA gael eu cymeradwyo gan Weinidogion Cymru o dan adran 347 o Ddeddf Addysg 1996 ("adran 347").

Gall cymeradwyaeth o dan adran 347 fod yn gymeradwyaeth gyffredinol sy'n golygu bod yr ysgol yn cael ei chymeradwyo i dderbyn unrhyw ddisgybl sydd â datganiad AAA. Mae'r rheoliadau sydd wedi'u gwneud o dan adran 347² ("y rheoliadau cymeradwyo") yn datgan y meini prawf i'w hystyried wrth gymeradwyo'r ysgol.

Os nad oes gan ysgol gymeradwyaeth gyffredinol ac os yw disgybl sydd ag AAA eisiau mynychu'r ysgol honno, gall Gweinidogion Cymru ganiatáu'r lleoliad.

Gwelir crynodeb o'r gofynion gwybodaeth, y SYA a'r rheoliadau cymeradwyo yn Atodiad A. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'r gyfundrefn gofrestru a'r SYA yn darparu mesurau diogelu digonol fel nad oes angen y gyfundrefn gymeradwyo bellach.

Lleoliadau Unigol

Yn ystod 2012, roedd 386 o ddisgyblion â datganiad o AAA ar y gofrestr mewn 34 o ysgolion annibynnol yng Nghymru. O blith y rhain, cymeradwyodd Gweinidogion Cymru i 7 o ddisgyblion â datganiad o AAA gael eu lleoli mewn ysgolion annibynnol yng Nghymru. Hefyd, cymeradwyodd Gweinidogion Cymru 5 lleoliad mewn ysgolion yn Lloegr.

Os gofynnir am ganiatâd i dderbyn disgybl unigol mewn ysgol, os yw'r ysgol annibynnol yng Nghymru, mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am gyngor Estyn o ran a yw'r lleoliad yn addas. Seilir cyngor Estyn ar ei asesiad o ddatganiad yr unigolyn a'i adroddiad monitro ei hun ar gyfer yr ysgol annibynnol honno. Wedyn, mae'r cyngor gan Estyn yn sail i benderfyniad Gweinidogion Cymru.

---

¹ Rheoliadau Safonau Ysgolion Annibynnol (Cymru) 2003 a wnaed o dan adran 158 o Ddeddf Addysg 2002.

² Rheoliadau Addysg (Anghenion Addysgol Arbennig) (Cymeradwyo Ysgolion Annibynnol) 1994

Os yw'r ysgol annibynnol yn Lloegr, yna mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn cyflwyno argymhelliad i Weinidogion Cymru yn dilyn asesiad o'r ffeithiau, sy'n cynnwys y canlynol:

- a. Asesu bod meini prawf yr ysgol annibynnol yn cyd-fynd â'r datganiad o AAA h.y. rhyw, ystod oedran a'r math o ddarpariaeth AAA a roddir.
- b. Asesu adroddiad diweddaraf Ofsted ar yr ysgol yn erbyn cydymffurfiaeth â'r safonau ar gyfer ysgolion annibynnol; a
- c. Cysylltu â'r awdurdod lleol perthnasol ble mae'r ysgol annibynnol wedi'i lleoli er mwyn cael gwybod am unrhyw faterion dadleuol, h.y. amddiffyn plant, ac ati.

Rydym yn credu mai'r awdurdod lleol sydd yn y sefyllfa orau i asesu'r ddarpariaeth AAA sydd ar gael mewn ysgol annibynnol yn erbyn yr anghenion sydd wedi'u datgan yn natganiad disgybl o AAA, gan gynnwys ar gyfer y disgyblion hynny y mae am eu lleoli mewn ysgol yn Lloegr.

Monitro

Os oes gan ysgol gymeradwyaeth gyffredinol o dan adran 347, mae gan Lywodraeth Cymru gytundeb gydag Estyn y bydd yn cynnal ymweliad monitro blynyddol. Fodd bynnag, os mai caniatâd unigol sydd wedi'i roi o dan adran 347 ar gyfer lleoli disgybl, nid oes unrhyw fonitro blynyddol yn digwydd.

Bil Addysg (Cymru)

Yn ychwanegol at ddiddymu adran 347, mae Bil Addysg (Cymru) yn ceisio diwygio'r ffordd y mae ysgolion annibynnol yn cofrestru i dderbyn disgyblion ag AAA. Bydd y Bil yn diwygio adran 160 i gryfhau cyfundrefn gofrestru'r ysgolion annibynnol, drwy newid y ffordd y mae ysgolion annibynnol yn cofrestru i dderbyn dysgwyr sydd â datganiadau o AAA.

Hefyd, mae'n rhaid i ysgolion sy'n cofrestru i dderbyn disgyblion â datganiadau o AAA ddynodi pa fath a lefel o ddarpariaeth AAA y maent yn gallu darparu ar ei chyfer. Bydd yr ysgolion hynny'n cael ymweliadau monitro rheolaidd gan Estyn. Cyhoeddir crynodeb o'r adroddiad monitro ar wefan Estyn, fel ei fod ar gael i'r rhai sydd â diddordeb mewn lleoli disgyblion yn yr ysgol.

Os derbynnir disgybl i ysgol sydd heb ei chofrestru i dderbyn disgyblion â datganiad o AAA, mae Gweinidogion Cymru'n disgwyl i gais am newid sylfaenol gael ei wneud o fewn 6 mis i'r lleoliad hwnnw. Os na fydd hynny'n digwydd, gall Gweinidogion Cymru gymryd camau gorfodi yn erbyn yr ysgol annibynnol, os yw'n ystyried ei bod yn angenrheidiol gwneud hynny.

Yn gyffredinol, rydym yn credu y bydd y diwygiad hwn yn cyflawni'r canlynol:

- a. darparu cyfraith gliriach;
- b. darparu gwybodaeth o safon uwch am ysgolion annibynnol ar gyfer y rhai sy'n lleoli plant â datganiadau o AAA
- c. cryfhau'r mesurau diogelu oherwydd bydd mwy o ysgolion yn cael ymweliadau monitro gan Estyn.

Trosglwyddo disgyblion AAA rhwng awdurdodau lleol

Darpariaethau

Mae Bil Addysg (Cymru) yn cynnwys darpariaeth i roi i awdurdodau lleol gyfrifoldeb am wneud trefniadau ar gyfer asesu pobl ifanc sydd ag anawsterau dysgu a sicrhau darpariaeth addysg bellach arbenigol ble mae angen, er mwyn diwallu anghenion addysg a hyfforddi sydd wedi'u hasesu.

Bydd y cynigion hyn yn dileu'r gwahanu presennol ar y cyfrifoldeb am asesu a sicrhau darpariaeth arbenigol o 16 oed ymlaen ar gyfer dysgwyr sydd ag anawsterau a/neu anabledau dysgu. Bydd hyn yn sicrhau mwy o gysondeb rhwng addysg a hyfforddiant cyn ac ar ôl 16 oed ac yn cefnogi cynllunio gwell ar gyfer y cyfnod pontio, gan fod y rhai sydd eisoes yn gyfarwydd â'r dysgwyr a'u hanghenion yn gallu cefnogi'r gwaith o asesu'r anghenion a'r ddarpariaeth sy'n ofynnol.

Hefyd, mae'r Bil yn cynnig cyflwyno hawl newydd i apelio i Dribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig, a fydd yn dod â hawliau dysgwyr 16 i 25 oed yn fwy unol â dysgwyr iau ac yn dileu'r anghydraddoldeb presennol i rai dysgwyr, yn dibynnu ar ble maent yn derbyn eu haddysg.

Asesu

Mewn perthynas â threfnu i asesu, mae'r cyfrifoldebau allweddol ar wyneb y Bil a bydd y rheoliadau'n datgan y manylion sy'n codi o'r rhain. Hefyd, bydd Cod Ymarfer Statudol yn arwain awdurdodau wrth iddynt ymarfer eu dyletswyddau. Bydd hyn yn galluogi'r defnydd o iaith haws ei deall gan bawb sydd â diddordeb. Hefyd, bydd Cod yn adlewyrchu arferion gorau ac yn cael ei ddatblygu a'i addasu dros amser.

Bydd yn ofynnol i awdurdodau lleol, o dan rai amgylchiadau penodol, sicrhau asesiad o anghenion addysg a hyfforddiant ôl 16 person y mae'n cynnal datganiad o AAA ar ei gyfer. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol os yw'r person yn ei flwyddyn olaf mewn addysg orfodol, neu'n h n nag oedran ysgol gorfodol, ac os yw'r awdurdod lleol yn credu ei fod ef neu hi'n dymuno ymgymryd â rhyw fath o addysg neu hyfforddiant ar ôl 16 oed, wrth adael yr ysgol.

Hefyd, bydd gan awdurdodau lleol b er dewisol i sicrhau asesiad o anghenion person am addysg a hyfforddiant ôl 16, yn amodol ar iddo fodloni gofynion penodol y Bil. Y rhain yw; bod rhaid i'r person fod yn byw fel rheol yn ardal yr awdurdod; naill ai yn ei flwyddyn olaf mewn addysg orfodol neu'n h n nag oedran addysg orfodol ond yn iau na 25 oed; bod gan y person anhawster dysgu; bod y person naill ai'n derbyn addysg neu hyfforddiant ôl 16 neu'n ymddangos fel pe bai'n dymuno gwneud hynny.

Mae nifer o bwerau llunio rheoliadau'n berthnasol i'r maes hwn. Mae disgwyl i'r ddarpariaeth sy'n cael ei gwneud o dan y pwerau hyn gael ei chynnwys mewn dwy gyfres o reoliadau. Bydd un gyfres o Reoliadau'n delio ag apeliadau (rheolau tribiwnlys a'r cyfnod i awdurdodau lleol gydymffurfio â gorchmynion y Tribiwnlys, er enghraifft) a bydd y gyfres arall o Reoliadau'n gwneud darpariaeth ar gyfer asesu anghenion a materion cysylltiedig, gan gynnwys y canlynol:

- beth sy'n rhan o'r asesiad o anghenion;
- sut mae ceisiadau asesu'n cael sylw;
- terfynau amser ar gyfer asesu;
- pryd gellir ystyried rhywun fel preswlydd fel rheol mewn ardal awdurdod lleol;
- pryd gellir cynnal asesiadau pellach;
- manylu ar amgylchiadau pan nad oes raid i'r awdurdod lleol gynnig y ddarpariaeth sydd wedi'i nodi yn yr asesiad bellach.

Bydd y rheoliadau llunio pwerau hyn yn galluogi i Weinidogion Cymru ddatgan pryd dylid/na ddylid trin dysgwr fel preswlydd fel rheol mewn ardal awdurdod lleol, gan leihau'r potensial ar gyfer tarfu ar addysg dysgwr os bydd yn symud o un awdurdod i un arall. Er enghraifft, gallai'r pwerau hyn gael eu defnyddio i sicrhau bod y ddyletswydd yn parhau'n berthnasol am gyfnod penodol ar ôl i berson symud o ardal awdurdod, a/neu bod y ddyletswydd yn dod i ben os bydd person yn methu cydweithredu o dan amgylchiadau penodol â darpariaeth ar gyfer asesiad pellach. Bydd cyfarwyddyd manwl sy'n datgan y sefyllfa mewn perthynas â

dysgwr yn symud o un awdurdod i un arall yn cael sylw yn y Cod Ymarfer. Yn sicr, mae disgwyl y bydd ymgynghori ar y rheoliadau a'r Cod unwaith y byddant wedi cael eu drafftio.

Bydd y rheoliadau arfaethedig, ynghyd â Chod Ymarfer statudol, yn darparu manylion a hefyd yn cynnig rhywfaint o'r hyblygrwydd y mae ei angen er mwyn caniatáu ar gyfer addasu dros amser, wrth i'r polisi ddatblygu neu wrth i amgylchiadau sy'n effeithio ar y manylion newid. Cynigir bod rheoliadau drafft a Chod Ymarfer drafft, y mae'n rhaid i awdurdodau lleol eu hystyried, yn cael eu paratoi erbyn mis Medi 2014 a bod ymgynghori yn eu cylch wedi digwydd erbyn hynny, fel bod awdurdodau lleol yn cael 12 mis i baratoi ar gyfer y newid.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer Dyddiadau Tymor Ysgol

Cwestiynodd Ms Evans yr effaith ar y nodwedd warchoddedig o gofnodi crefydd a chred yn yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb fel y 3 opsiwn posib h.y. "cadarnhaol", "negyddol" a "dim/dibwys".

Mae'r testun yn yr Asesiad yn egluro "*Mae posib i'r effaith ar rai grwpiau crefyddol Cristnogol sy'n dymuno i'w plant fod yn yr ysgol yn ystod yr Wythnos Sanctaidd (h.y. yn ystod ac yn cynnwys Dydd Iau Cablyd) amrywio*".

Bydd yr effaith bosib yn dibynnu ar pa un ai yw'r dyddiadau tymor sy'n cael eu pennu'n cyd-fynd â dymuniadau'r grwpiau Cristnogol hyn ar gyfer eu hysgolion "ffydd". Os nad yw'r dyddiadau'n cyd-fynd â'u dymuniadau, gellid dweud eu bod yn cael effaith negyddol ar y grwpiau Cristnogol hyn. I'r gwrthwyneb, os yw dyddiadau'r tymhorau'n rhoi ystyriaeth i anghenion ysgolion "ffydd", ni ddylid cael unrhyw effaith ar y grwpiau Cristnogol hyn oherwydd bydd eu dymuniadau wedi cael eu bodloni.

Yn yr un modd ag ar gyfer teuluoedd nad ydynt yn perthyn i'r grwpiau Cristnogol hyn, efallai y bydd hefyd effaith gadarnhaol i rai staff a disgyblion mewn ysgolion ffydd, a'u teuluoedd, oherwydd ni fyddant yn gorfod chwilio am ofal plant ychwanegol a'i gyllido.

Gobeithio y bydd y wybodaeth yr wyf wedi'i chyflwyno o gymorth a'i bod yn egluro'r sefyllfa mewn perthynas â'r materion uchod i'r Pwyllgor.

Yn gywir,

Huw Lewis AC / AM

Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Gofynion Gwybodaeth Cyfredol i gefnogi Gweinidogion Cymru i wneud penderfyniad o dan adran 160, adran 162 ac adran 347

<p>Adran 160 o Ddeddf Addysg 2002 – i’w chategoreiddio a’i gweithredu fel ysgol annibynnol</p> <p>Adran 162 o Ddeddf Addysg 2002 – cais am ‘newid sylfaenol’ i’r cofrestriad gwreiddiol (yng nghyd-destun derbyn disgyblion â datganiad o AAA)</p>	<p>Adran 347 o Ddeddf Addysg 1996 – Cymeradwyaeth i dderbyn disgyblion â datganiadau AAA, yn gyffredinol</p>	<p>Adran 347 o Ddeddf Addysg 1996 – Cymeradwyaeth benodol i leoli unigolyn â datganiad o AAA</p>
<p>Adran 160</p> <p>Gwybodaeth ragnodedig mewn cais am statws annibynnol: ystod oedran y disgyblion; uchafswm y disgyblion; a yw’r ysgol ar gyfer disgyblion gwrywaidd neu fenywaidd neu’r ddau; a yw’r ysgol yn darparu llety ar gyfer disgyblion; Hefyd, mae’n rhaid i ysgolion gynnwys manylion ynghylch a yw’n derbyn disgyblion ag AAA pa un ai oes ganddynt ddatganiad ai peidio.</p> <p>Hefyd, mae’n rhaid i sefydliadau ddarparu’r wybodaeth ganlynol i Weinidogion Cymru i gefnogi eu cais: Cynlluniau o’r ysgol yn dangos lleoliadau’r adeiladau a’r llety yn yr eiddo.</p>	<p>Adran 347</p> <p>Y meini prawf y mae’n rhaid i ysgolion annibynnol gydymffurfio â hwy cyn cael eu cymeradwyo: addasrwydd perchnogion a staff (gyda chyfeiriad penodol at addasrwydd athrawon disgyblion sydd â nam ar y golwg ac ar y clyw); addasrwydd staff gofal preswyl os yw’r ysgol yn ysgol gyda llety; derbyn disgyblion i ysgolion, lle na fydd disgybl yn cael ei dderbyn os yw’r canlynol yn berthnasol: i. yr ysgol ddim yn gallu darparu addysg lawn-amser briodol, neu</p>	<p>Adran 347</p> <p>copi o ddatganiad AAA plentyn; argymhelliad ar gyfer lleoli’r plentyn hwnnw mewn ysgol annibynnol sydd wedi’i henwi; cadarnhad ysgrifenedig gan yr ysgol annibynnol bod ganddi le ar gael i dderbyn y plentyn hwnnw cyngor gan Estyn bod y lleoliad yn addas.</p> <p><u>Gofynion Monitro</u></p>

Polisiâu cwricwlwm manwl, cynlluniau gwaith (ar gyfer y pynciau a ddysgir) a'r gweithdrefnau ar gyfer asesu gwaith a chynnydd y disgyblion.

Copiâu o bolisi ysgrifenedig yr ysgol ar: Bwlio; Diogelu a hybu lles y plant sy'n ddisgyblion yn yr ysgol; Diogelu a hybu iechyd a diogelwch y disgyblion mewn gweithgareddau y tu allan i'r ysgol; a hybu ymddygiad da ymhlith y disgyblion.

Copi o asesiad risg yr ysgol.

Copi o drefn gwyno'r ysgol.

Bydd rhaid i bob ysgol annibynnol fodloni Llywodraeth Cymru bod y perchennog yn addas, a bydd yn cael archwiliad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Asesir ysgolion gan Estyn yn seiliedig ar y safonau yn Rheoliadau Safonau Ysgolion Annibynnol (Cymru) 2003. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

Ansawdd yr addysg a ddarperir yn yr ysgol, gan roi sylw i'r canlynol yn benodol:-

- o y cwricwlwm, a bydd yn ofynnol i ysgolion weithredu polisi cwricwlwm priodol, a ategir gan gynlluniau a chynlluniau gwaith, gyda'r nod o sicrhau addysg briodol, eang a chytbwys i ddisgyblion o bob gallu, gan gynnwys y rhai sydd â datganiad o AAA, heb fod yn rhagnodedig ynghylch yr hyn y mae'n ofynnol i ysgolion annibynnol ei addysgu:
- o yr addysgu yn yr ysgol;
- o gwerthuso perfformiad disgyblion; a
- o darpariaeth effeithiol ar gyfer y rhai y mae'r Gymraeg neu'r Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt.

Datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol y disgyblion yn yr ysgol, sy'n rhoi sylw i ddatblygiad ehangach disgyblion ac yn datgan rhai egwyddorion y dylai'r ysgol geisio eu hybu.

ii. ni fyddai'n cyd-fynd ag unrhyw amod a orfodir gan Weinidogion Cymru, neu

iii. ni fydd yn torri unrhyw reolau o ran uchafswm y disgyblion i'w derbyn yn yr ysgol;

ni ddylai unrhyw eithriadau o'r ysgol fod yn afresymol;

rhaid i bersonau cymwys ddarparu ar gyfer iechyd a lles y disgyblion; hybu lles a diogelu disgyblion sy'n aros yn yr ysgol (os yn berthnasol) a chadw cofnodion iechyd a meddygol; mae angen rhoi gwybod ymlaen llaw i Weinidogion Cymru os bydd sylweddau a chyfarpar sy'n cynnwys peryglon iechyd ac sydd â swm ragnodedig o ddeunydd ymbelydrol neu, yn unigol, lle mae electronau cynyddol, i gael eu defnyddio ar gyfer cyfarwyddyd yn yr ysgolion; cyn belled ag y bo hynny'n rhesymol ymarferol, dylai cyfarfodydd addoli ac addysg grefyddol gael eu mynychu a'u derbyn gan ddisgyblion; llyfrau digwyddiadau a chosbau i gael eu cadw; a safonau'r eiddo i gydymffurfio â'r safonau sydd wedi'u rhagnodi o dan adran 542 o Ddeddf 1996.

Unwaith mae ysgol wedi cael ei chymeradwyo, ceir gofynion pellach i gydymffurfio â hwy. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

Dim. Nid oes unrhyw ofynion i Estyn fonitro ysgol annibynnol ble mae Gweinidogion Cymru wedi rhoi cymeradwyaeth benodol i leoli unigolyn â datganiad o AAA.

Lles, iechyd a diogelwch y disgyblion, gan roi sylw penodol i'r canlynol:

- ei bod yn ofynnol cael polisïau ar fwlio, diogelu, iechyd a diogelwch, ymddygiad, a chymorth cyntaf;
- y safonau ychwanegol sy'n berthnasol pan mae ysgol yn darparu llety i ddisgyblion;
- lefel y diogelwch tân;
- goruchwyliaeth briodol ar ddisgyblion;
- cadw cofnodion o'r cosbau a orfodir am droseddau disgyblaethol; a
- cadw cofnodion am dderbyn a phresenoldeb.

Addasrwydd staff, staff llanw a pherchnogion, gan roi sylw penodol i'r canlynol:

- yr archwiliadau y mae'n rhaid eu cynnal mewn perthynas â staff a gyflogir yn yr ysgol, gan gynnwys archwiliadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd, ymchwiliadau ymddygiad tramor, hawl i weithio yn y DU a dangosyddion addasrwydd eraill;

Eiddo a llety aros yn yr ysgol;

Y wybodaeth a ddarperir gan yr ysgol, gan roi sylw penodol i'r canlynol:-

- gwybodaeth, y mae'n rhaid rhoi gwybod ei bod ar gael i rieni a darpar rieni ac y dylid darparu copïau ohoni ar gais;
- hawliau rheini i gael gwybod am ganlyniadau darganfyddiadau'r arolygon ar yr ysgol;
- y wybodaeth y mae'n rhaid ei rhoi i unrhyw arolygiaeth sy'n arolygu'r ysgol;
- adroddiadau blynyddol i rieni mewn perthynas â phob disgybl unigol, yn datgan ei gynnydd a'i gyrhaeddiad;
- cyfrifon i gael eu darparu i awdurdodau lleol ble mae awdurdodau lleol yn cyllido disgyblion yn rhannol neu'n llawn yn yr ysgol;
- y wybodaeth sy'n ofynnol gan unrhyw awdurdod lleol er mwyn adolygu datganiad o AAA unrhyw ddisgybl

darpariaeth addysgol briodol;
dylid rhoi gwybod i Weinidog Cymru am unrhyw newidiadau yn y dull o reoli'r ysgol;
rhoi gwybod am addasu sylweddol ar yr eiddo i Weinidog Cymru;
gofyn am gyngor gan yr awdurdod tân ac achub;
adroddiadau camymddygiad mewn perthynas â chyflogeion sydd wedi cael eu diswyddo (neu a fyddai wedi cael eu diswyddo) i Weinidog Cymru a'r awdurdodau lleol perthnasol;
defnyddio'r ddarpariaeth sy'n berthnasol i flwyddyn a diwrnod ysgol ac absenoldeb;
darparu adroddiadau ysgrifenedig ar blant â datganiadau i'r awdurdod lleol;
darparu gwybodaeth i'r person priodol mewn perthynas â phlentyn ag AAA pan fydd plentyn yn gadael yr ysgol i fynd i ysgol neu sefydliad arall;
rhoi gwybod am unrhyw farwolaeth, salwch neu anaf i bobl ragnodedig;
caniatáu mynediad i'r awdurdod lleol ac i rieni i'r ysgol ac at letywyr; a cyhoeddi prospectws i gynnwys gwybodaeth ragnodedig.

Gofynion Monitro

AAA; a

- o y ddarpariaeth o asesiad risg diogelwch tân i Weinidogion Cymru.

Y ffordd y mae cwynion yn cael eu trin gan yr ysgol.

Hefyd, gall ysgolion annibynnol wneud cais i Weinidogion Cymru o dan y ddarpariaeth bresennol yn adran 162 am “newidiadau sylfaenol” i’w cofrestriad gwreiddiol, h.y. gallai ysgol annibynnol wneud cais am ehangu ei hystod o ddarpariaeth AAA o dan adran 162.

Adran 162

Mae Adran 162 o Ddeddf Addysg 2002 yn datgan ei bod yn ofynnol i bob ysgol annibynnol sicrhau cymeradwyaeth cyn gweithredu rhai newidiadau penodol. Yng nghyd-destun derbyn disgyblion â datganiadau AAA, bydd rhaid i ysgolion ddarparu’r canlynol yn eu ceisiadau:

Unrhyw gynnig i dderbyn ddisgyblion ag anghenion addysgol arbennig:-

- o Manylion am nifer ac ystod oedran y disgyblion arfaethedig, ynghyd â gwybodaeth am y math o AAA i ddarparu ar eu cyfer. Hefyd, manylion cwricwlwm, cynlluniau gwaith a ble mae addasiadau wedi cael eu gwneud i eiddo ysgolion, y cynlluniau ysgol.

Gofynion Monitro

Ar ôl 3 mis o weithredu, ar ôl y cofrestru cychwynnol, bydd Estyn yn ymweld â’r ysgol annibynnol i gadarnhau ei bod yn parhau i fodloni’r safonau cofrestru unwaith y mae’r disgyblion wedi cael eu derbyn a’r ysgol yn weithredol.

Wedyn, caiff ysgolion annibynnol eu harolygu’n rheolaidd gan Estyn yn erbyn Rheoliadau Safonau Ysgolion Annibynnol

Os yw ysgol annibynnol wedi cael ei chymeradwyo (o dan adran 347) i dderbyn disgyblion â datganiadau AAA yn gyffredinol, mae gan Weinidogion Cymru gytundeb ag Estyn i fonitro’r ysgolion hyn yn flynyddol.

Bydd yr ymweliad monitro blynyddol hwn yn adolygu’r ddarpariaeth AAA yn erbyn Safonau’r Ysgolion Annibynnol. *Mae’r ymweliad monitro blynyddol hwn yr un fath â’r un a gynhelir o dan adran 160 ble mae ysgol annibynnol wedi’i chofrestru i dderbyn disgyblion ag AAA pa un ai oes ganddynt ddatganiad ai peidio.*

<p>(Cymru) 2003. Cynhelir yr arolygon hyn bob chwe blynedd o leiaf, fodd bynnag, fe'u cynhelir yn amlach os yw ysgol yn peri pryder.</p> <p>Os yw ysgol annibynnol wedi cofrestru (o dan adran 160 neu wedi cymeradwyaeth i newid sylfaenol i'w chofrestriad o dan adran 162) i dderbyn disgyblion ag AAA pa un ai oes ganddynt ddatganiad ai peidio, bydd yn cael ymweliad monitro blynyddol gan Estyn. Bydd yr ymweliad monitro blynyddol hwn yn adolygu'r ddarpariaeth AAA yn erbyn Safonau'r Ysgolion Annibynnol.</p>		
---	--	--